

Wyniki. Ekspresja PTEN w przerzutach do węzłów chłonnych była istotnie niższa niż w guzach pierwotnych w lokalizacji cytoplazmatycznej ($p < 0,001$) i jądrowej ($p < 0,001$). Do największych zmian doszło w przypadku raków o podtypie luminalnym B ($p = 0,006$ dla lokalizacji cytoplazmatycznej i $p = 0,017$ dla lokalizacji jądrowej), natomiast zmian nie zaobserwowano w przypadku raków o podtypie HER-2 dodatnim.

Najniższa ekspresja PTEN występowała w podtypie potrójnie ujemnym. Najwyższa cytoplazmatyczna ekspresja PTEN obserwowana była w podtypach luminalnych ($p = 0,037$). Najwyższa jądrowa ekspresja PTEN występowała w podtypie HER-2 dodatnim, jednak różnica względem pozostałych podtypów nie była statystycznie istotna ($p = 0,073$).

Cytoplazmatyczna i jądrowa ekspresja PTEN była dodatnio skorelowana z ekspresją ER ($p = 0,046$ dla lokalizacji cytoplazmatycznej i $p = 0,006$ dla lokalizacji jądrowej), z kolei dodatnią korelację z ekspresją HER-2 zauważono tylko dla ekspresji PTEN w lokalizacji jądrowej ($p = 0,006$).

Porównując immunofenotyp guzów pierwotnych z przerzutami do węzłów chłonnych zauważono istotną statystycznie utratę ekspresji ER ($p = 0,026$), utratę ekspresji PgR na granicy istotności statystycznej ($p = 0,056$) oraz w 5 przypadkach zmianę ekspresji HER-2 bez istotnej statystycznie asymetrii zmian. Do zmian podtypu molekularnego doszło w 12 przypadkach (15,8%), istotnie statystycznie częściej z podtypów luminalnych w kierunku nieluminalnych niż odwrotnie ($p = 0,044$).

Wnioski. Ekspresja PTEN w rakach piersi jest niższa w przerzutach do węzłów chłonnych niż w guzach pierwotnych oraz wykazuje istotne różnice w zależności od podtypu molekularnego raka. Wyniki badania pokazują, iż ocena ekspresji PTEN może być istotna dla lepszego zrozumienia biologii raka piersi oraz pomocna przy tworzeniu nowych schematów leczenia w przyszłości. Ponadto w celu optymalizacji terapii kluczowa jest ocena immunofenotypu raka piersi także w przerzutach do węzłów chłonnych.

UNIwersYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Lek. Paweł Gajdzis

Zakład Patomorfologii, Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu

Tytuł rozprawy doktorskiej: Ekspresja białka supresorowego PTEN w zależności od podtypu molekularnego raka piersi w guzach pierwotnych i odpowiadających im przerzutach do węzłów chłonnych

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych

Promotor: **Dr hab. n. med. Jerzy Kljanienko** – Zakład Patologii, Instytut Curie w Paryżu

Kopromotor: **Prof. dr hab. n. med. Michał Jeleń** – Katedra i Zakład Patomorfologii i Cytologii Onkologicznej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Recenzenci:

Prof. dr hab. n. med. Maria Chosia – Katedra i Zakład Patomorfologii, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Gabriel – Katedra i Zakład Patomorfologii w Zabrze, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Wrocław, dnia 23.02.2018

Data i miejsce urodzenia: 23.06.1984, Nowa Sól

Wykształcenie:

2003-2009	Wydział Lekarski, Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
1999-2003	Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Nowej Soli

Przebieg pracy zawodowej:

04.2012-do chwili obecnej	Zakład Patomorfologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, lekarz
05.2015-do chwili obecnej	Zakład Patomorfologii „Hist-Med” we Wrocławiu, lekarz
05.2015-08.2016	Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej w Będkowie, lekarz
05.2012-04.2015	Hospicjum Domowe Szpitala Specjalistycznego w Środzie Śląskiej, lekarz
03.2011-04.2012	Oddział Chorób Wewnętrznych Szpitala Specjalistycznego w Środzie Śląskiej, lekarz
12.2010-03.2011	Klinika Hematologii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 we Wrocławiu, lekarz
10.2009-11.2010	Staż podyplomowy, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 we Wrocławiu, lekarz stażysta

Dorobek naukowy:

- 3 pełnotekstowe publikacje naukowe w recenzowanych czasopismach
- 7 doniesień na konferencjach krajowych

STRESZCZENIE

Wstęp. PTEN (phosphatase and tensin homolog deleted on chromosome ten) jest białkiem supresorowym, występującym w cytoplazmie i w jądrze komórkowym. Główną jego funkcją w cytoplazmie jest hamowanie ścieżki sygnałowej PI3K/AKT, natomiast w jądrze odpowiada między innymi za hamowanie cyklu komórkowego. Utratę białka PTEN obserwuje się prawie w połowie przypadków raka piersi, co może być jedną z przyczyn niepowodzenia terapii. W przyszłości ocena ekspresji PTEN może być istotna przy kwalifikacji chorych do nowych schematów leczenia.

Cel. Celem badania było porównanie ekspresji PTEN w lokalizacji cytoplazmatycznej i jądrowej w guzach pierwotnych raków piersi i odpowiadających im przerzutach do węzłów chłonnych oraz analiza zależności między ekspresją PTEN i podtypem molekularnym. Ponadto oceniano zmianę podtypu molekularnego oraz ekspresji receptora estrogenowego (ER), receptora progesteronowego (PgR) i receptora ludzkiego naskórkowego czynnika wzrostu typu 2 (HER-2) w przerzutach do węzłów chłonnych w porównaniu do guza pierwotnego.

Materiał i metody. Badaniem objęto 86 uprzednio nieleczonych pacjentek, u których jednocześnie wykonano biopsję gruboigłową pierwotnego guza piersi oraz biopsję cienkoigłową pachowego węzła chłonnego z przerzutem raka. Ekspresję PTEN, ER, PgR i HER-2 oceniano metodą immunohistochemiczną na skrawkach parafinowych. Zgodnie z klasyfikacją z St. Gallen guzy podzielono na cztery podtypy molekularne: luminalny A, luminalny B, HER-2 dodatni, potrójnie ujemny.